Почтову оплату зложено в гори гуртом.

Ч. 45. Неділя, дня 6. падолиста 1921. (Ціна 1. прим. 20 мп.) Рік III.

Ціна примірника 20 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 240 м; за границею разом з оплатою почт. 600 марок, поодиноке число 50 м В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

Оголошення: 40 м, за один петітовий рядок або його місце.— Дрібні оголошення по 10 м від слова. — Некрольоґи і матрим. оголошення по 20 м. від слова. Оголош: більшим друком платиться подвійно.

Тяжка недуга.

Під таким наголовком містить варшавська „Українська Трибуна“ з 25/10 1921 ч. 144 отсю статтю, О. Хоменка:

Тяжко знайти народ, у якого лицарська любов до рідного краю сполучалась би з такою нездатністю до державного будівництва і разом з тим з такою зневагою до чужої державности, до чужих національних ідеалів і прав, до чужо національної стихії і її розвитку. Польські верхи, навіть найбільш шляхетні, навіть ті, що цілком щиро вважають себе соціялістичними, загіпнотизовані власною любовію до своєї національної культури, бачуть у ній ознаку свого привилею перед сусідами і разом з тим право сісти отим сусідам на карк, загарбати їх добро і господарювати в чужих країнах на правах культуртреґерського месіянізму.

Тут ми зустрічаємося з якимсь дивним, що нігде більше не спостерігається, соціяльоґічним дальтонізмом, який не бачить і не розуміє самих елементарних явищ. Лицарський патріотизм, готовий на величезні жертви во імя визволення й захисту батьківщини, непомітно переходить в огидливий соціяльний егоїзм, готовий гнобити й нищити найсвятіші права иншого народу, що також прагне визволення й захисту своєї країни і свого національного життя. Для Шлезка одна льоґіка і одна мірка, для Галичини чи Білорушини друга, цілком инша. Гучні гасла самовизначення перетворюються шляхом софістики, білими нитками пошитої, в льозунги великодержавности, від якої так легко докотитися до войовничого імперіялізму.

Це спостерігається і в инших народів, але там воно складає монополію найменш поважаних груп суспільства. У Поляків, на жаль, це явище, можна сказати, загальне і виключення з нього — це білі круки.

Авторові цих рядків не один раз доводилося бачити власними очима й чути власними ухами цілком щире здивовання найдемократичніщих Поляків, коли в їх присутности висловлювався осуд або тільки констатувався факт польського імперіялізму. З погляду цих щирих демократів, діяльних захистників принціпа національного самовизначення погноблених народів, польський імперіялізм—це цілковите непорозуміння, бо й до сеї пори, бачите, Польща ще не досягла тих кордонів, на які має право. Що можна відповісти на таку дійсно щиру заяву? Тут перед нами встає вже факт не льоґіки, не принціпу, а якоїсь психічної патольоґії, з якою жадна льоґіка боротися не здатна.

Але найгірше й найсумнійше в цій справі те, що зазначеним шляхом учиняються зразу два великих злочини. Губиться й нищиться не тільки чуже право, чужий добробут і чуже національне й державне життя, але й власне. Підточується коріння відродженної державности, сіється ненависть до неї, такої ще кволої й хибкої, з боку сусідів і готуються в найближчому майбутньому кріваві конфлікти.

Хто любить тепер Польщу та доброзичливо ставиться до неї з тих, що її оточують та з тих, що складають так звані «креси»? Хай дадуть на це відповідь самі Поляки; але разом з тим хай запитають: чому це так? Не може-ж бути, щоб всі помилялись; всі були здеморалізовані та розбещені і тільки сама Польща була чиста й непорочна. Та біда в тім, що такого запитання ніхто з Поляків собі не ставить, а як і ставить, то відповідає саме так, як щойно ми зазначили: всі винні, окрім Польщі, всі злочинці, всі здеморалізовані, — вона одна чиста й бездоганна, і ніхто її не хоче зрозуміти.

Відбувся недавно з'їзд Білорусів у Празі. Він не мав у своїм складі репрезентантів деяких верств білоруського суспільства, але були там елементи дуже ріжноманітні — і ліві й праві. І отже всіх їх обєднало почуття не тільки неприязни, але навіть ненависти до Польщі. Відносно совітів білоруська конференція прийняла більш лагідні резолюції, ніж відносно Польської держави. Здавалося-б, що над цим фактом слід було-б глибоко задуматися та щиро пошукати дійсних причин його. А чи ж зроблено це хочаб одним органом польської преси? Не зустрічали ми такої обєктивної, безсторонньої оцінки цього факту, але зате зустрічали страшенне незадоволення тим, що симпатії Білорусинів схиляються в бік Німеччини та Литви. Чому ж до них Білоруси не ставляться з ненавистю? Повинні-ж бути для цього причини! Легше всього добачати тут інтриги, марки й таке инше, але не ставе знаряддя час би вже відкинути! На Великій Україні немає тепер ні німецьких інтриг, ні марок — принаймні до селянина вони не доходять, а чому-ж той селянин тепер просить, жадає інтервенції німецької, французької, якої хочете, аби-б лише не польської? Це-ж факт. Його перевірив між иншим і автор цих рядків під час останнього перебування на Україні.

Московські большевики будують свою державність на зненависті, ошуканстві й насильстві.

Коли-б і Польща вибрала такий самий шлях, то й доля б її спіткала та-ж сама.

Треба якось лікуватися від тої соціяльно-психічної недуги, на яку хорує польська суспільність, коли-ж хороба ця безнадійна, то сумна, дуже сумна доля чекає хорого.

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЄ.

Кілько разів говоримо про те, як багато є міліонів нашого народу, тільки разів опанувують нас два почування, які нерозривно сплітаються зі собою—а саме почуваннє гордощів на свою чисельність і почуваннє стиду за свою слабосильність. Ми Українці такий великий народ, а жаліємось на вікову неволю, на насильство, яке терпимо від наших сусідів. А тимчасом инші менші народи—от хочби Румуни вже давно мають свою державу, а ми Українці, далеко більший народ від Румунів, все ще тільки мріємо про свою самостійність.

В нас „воля“ є ще словом, якого загал нашого громадянства не зовсім розуміє. Воля, так воля! Отже не треба буде нікого слухати. Словом —у нас воля, це нічо инше як сваволя. Бо й яка це гарна мрія—бути своїм паном і нікого не слухати!

Коли недержавні народи розуміють так волю т. є. свою державну самостійність, то грозить велика небеспека, що їм не вдасться здійснити своїх самостійницьких мрій, коли саме на їх здійсненнє прийде слушний час. А небеспека та є тим більша, що невільникови звичайно дуже тяжко уявити собі волю як слід. Громадянство виховане в такому розумінню свободи, ніколи не буде спосібним до життя на волі. Воно буде мати все за великі домагання до волі, а за мало розуміння тої великої правди, що хто бажає зберегти волю, мусить підпорядкуватися і бути слухняним. І от чому Ернест Ренан, випускаючи своїх учеників в світ, говорив до них: „Воля накладає на чоловіка подвійне ярмо“.

Тому то кождий поневолений нарід повинен виховувати молоде поколіннє так, щоби воно зрозуміло, що коли прийде свобода, то вона наложить на него два рази тільки обовязків, що буде вимагати ця свобода в двоє тільки саможертви, як тепер, в часах неволі. Бо воля родиться в тяжких муках та дасться удержати тільки тоді, коли ціле громадянство подвоїть свої зусилля в єї обороні. Отже, щоби здобути волю і нею довго любуватись, треба самому наложити на себе тягар. І в цім саме є краса свободи, що людина на волі сама може наложити на себе обовязки, коли в противенстві до неї—невольникови хтось другий, його пан, накладає обовязки й пута.

Самостійну Україну уявляє собі в нас кожда партія інакше. Та це ще не булоб лихом, колиб всі ті партії до спільної цілі йшли иншими шляхами. Але в нас воно інакше. В нас кожда суспільна кляса, кожда професія—кожда партія має добру і непримушену волю боротись до загину самої справи за таку Україну, якаб була їй по нутру. Не має тут спільного знаменика, нема зрозуміння спільности яке наказує поступитись взад зі своїми переконими та інтересами, коли цего домагається спільне добро. „Як не мені і не по мойому, то краще вже ніщо і нікому“—отсе засада наших партій.

І цю засаду повинно виполоти у нас нове поколіннє, яке збирається стерти пляму раба з народнього чола. Тільки в душі вроджено невільника лежить захланність і безмежна жадоба рабунку. Цього рода психольоґія є і у декотрого з народів, що недавно отряслись з кайданів і осягнули свою державу. Але і тому так тяжко тим народам жити і господарити на волі: вони вже на заранї своєї державности є банкротами.

Сучасне українське поколіннє повинно викохати свою молодіж так, щоби для того молодшого покоління воля України була найсвятіщим приказом, тим катеґоричним імперативом, який наказувавби йому служити тій справі без огляду на це, чи він робітник, чи селянин, чи інтеліґент,— без огляду на це, чи живе він в Галичині, на Великій Україні, в Америці, чи на Зеленому Клинові—без огляду на це, чи він карається в Домбю Тухолі, Каліші, Юзефові, або чи сидить він в правительстві в Харкові, в Тарнові чи у Відні. І так, як колись за часів французької революції посол до Національного Зібрання, Муне, заявив: „Ми ніколи не повинні забувати, що ми любимо монархію ради Франції а не Францію ради монархії“ і тим дав

В Імени Річипосполитої Польської!

Суд Окружний в Перемишлі, як трибунал для справ пресових орік на підставі §§ 489 і 493 п. к. 1) що цілий зміст артикулу, поміщеного в ч. 41 виходячогов Перемишлі періодичного часопису „Український Голос“ з дня 9. жовтня 1921. а) під заг. „Львівські стріли“ від слів „Українська незалежна преса“ до слів „про львівський атентат“ містить знамена провини з з § 300 з. к. а від слів „отсе ми навели“ до кінця артикулу знамена провини з § 302 з. к. в) п. з. „Поляки а політичні замахи“ містить знамена провини з § 305 і 302 з. к. с) п. з. „Боротьба за свій університет“ в уступі від слів „Польське суспільництво виховане“ до слів „контрабандний спосіб“ від слів „Твореннє загат в тім напрямі“ до слів „між селянські маси“ і від слів „Відмовляючи українському народови до кінця артикулу містить знамена провини з § 302 з. к. д) п. з. „Що чувати в світі“ в уступі п. з. „Союз Народів“ до слів „Деякі часописи“ до слів „Ну ми побачимо“ цілий уступ п. з „Білорусини“ містить знамена з § 65 а) з. к. 2) що конфіската цього числа часопису є оправдана. 3) що розповсюднюваннє згаданого артикулу є заборонене.

Заразом поручається Редакції часопису „Український Голос“, по мисли § 20 устави пресової, щоби зміст сего оречення на першій стороні найблизшого числа свого часопису без причин умістила.

Суд окружний в Перемишлі, Відділ VI.
дня 10. жовтня 1921. (Підпис нечиткий.)

доказ суспільного вироблення французької нації —так і ми, Українці не повинні цуратися ніякого способу, який наближавби нас до нашого ідеалу. Люде минулого покоління в роді Качали, які Куліша вважали за шкідливого чоловіка ради його евангелізма і неуніятства, чи хочби в роді таких, які волілиб краще, щоб ніякої не було України, коли вона не має бути здудована по їхній програмі - повинні в нас перевестися. А колиб такі типи де-не-де ще впроджувались, то повинні бути відособнені як біснуваті вороги народу.

Щоби виховання нашої молоді йшло в тім напрямі, треба, аби ціле наше громадянство вже тепер над тим поважно призадумалося і розпочало реформу. Треба, щоби менче було таких, які хочуть бути провідниками а більше тих, що готові повинуватись і підпорядкуватись та йти в рядах одної лави; треба, щоби в нас було менче спасителів народу а більше працюючих для народу, менче блукаючих одинцем самолюбів а більше кооператорів.

Коли більше буде таких, які готові до жертв, тоді ніяка будучність нам не страшна!

В трилітні роковини.

Є переживання в життю людському, яких спомин в серці дотичної одиниці не притихає ніколи, як довго це серце живе і бється у груди. Є і події в життю народів, які в їх свідомости живуть і житимуть вічно, бо вони в свідомости цій укріпились силою ідеї, якої ніякі ворожі зусилля ніколи знищити не годні. Такою подією в життю українського народа, якої невмирущий спомин у віки житиме в його душі, є його боротьба визвольна в р. 1918 і 19. У тій кровавій боротьбі зазначив український народ, що почувається нацією не гіршою від других і жадає для себе тих самих прав під сонцем, які инші щасливійші від нього народи в більшій або меншій степені давно вже мали. Раб і гельот инших надій, якому злощасна судьба століттями не пощадила цілого ряду ударів, а нахабність переможців безлічи понижень, прозрів і зрозумів негідність свого стану, і з рішучістю і детермінацією, яка лиш пошану збудити може, вхопив за оруже, щоб в принагідній хвилі вибороти собі це, що йому по усяким Божим і людським законам спокон віку належалось. Так, раб і гельот можних світа цього, піднявся до боротьби за свої права, за свою батьківщину, за свою волю. Був це величний бій, у якому український народ з подиву гідною посвятою несчислимі поніс жертви в обороні своїх святощів і своєї ідеї, тим велитнійший, що звів його нарід, який в порівнанні з своїми противниками не розпоряджав ніякими засобами матеріяльними і якого одиноким оружем була любов до своєї рідні і віра в історичну справедливість.

Знаємо всі перебіг цього бою, відомий нам усім і його траґічний кінець. Не судилось. Армія не видержала в нерівньому бою, а народ по програній війні мусів понести усі консеквенції воєнної поражки. Як ці консеквенції виглядали і виглядають, про це писати булоби мабуть зайвою річю.

Чимало змінилось в краю від цього часу, але почування наші остали ті самі. Воєнні невдачі безліч горя нанесли українському населенню, але дух його незломним остався до тепер і незломним остане у віки. Ідея, за яку найліпші сини нашого народа буйними лягли головами, не лягла з ними разом до гробу; навряд вона тим більше скріпилась в серцях українського народа і тим дорожшою йому стала. І український народ вірить свято, що час на здійснення цієї ідеї ще прийде, як прийти мусить хвиля, де уступає темрява ночи перед ясним промінням сонця. Ця віра в кращу будуччину нашого народа нехай не опускає нас ні на хвилю. Безперечно правдою воно є, що історія біг свій не завсіди значить простими лініями, та дуже часто і кривульками ходить, — але правдою є і це, що ідея таки побіджає, о скільки знаходить підмогу з боку тих, що їй служити повинні. — Спомин визвольної боротьби в душі українського народа житиме вічно, бож кождий Українець і кожда Українка святим своїм обовязком буде вважати, подбати про це, щоби ідея Вольної Вкраїни переходила з покоління на покоління у цілій своїй величі, у цілій своїй непорочности і у цілій своїй силі. Цій ідеї служити, для неї працювати і промощувати їй дорогу до остаточної побіди, цеж найшляхотнійший і найважнійший обовязок кождого українського громадянина.

Та не вистане лише живити в душі пошану для памяти цих, що лягли за ідею Вольної Вкраїни, як і не вистане плекати ідею, хочаби і найгарнійшу, без її практичного примінення. Для ідеї Вольної Вкраїни найкраще тепер працювати на просвітньому полі, бож це одинока дорога до заціплення і поширення цієї ідеї в широких масах народа. А для пошановання памяти цих, що життє своє дали за волю народа, предкладаю ось що: Як далека і широка Східна Галичина, нехай в кождому без виїмку селі утвориться комітет, який збере відповідні фонди на те, щоби поставити в селі великий деревляний, по можливости дубовий хрест з ось прим. такою написю: „Борцям за волю Вкраїни вдячний народ“. Нехай такого хреста не бракне в ніякому селі. Нехай посвячення його буде справжнім торжеством для села, а рік річно хай місцевий священик відправить під ним відповідне богослуження при співучасти усього місцевого населення. На кладовищі в Пикуличах натомісць, де спочиває безліч наших борців за волю, які в тамошньому таборі погибли від тифу, червінки і виснаження, належалоби двигнути великий памятник, по можности з каміння, якийби достойно свідчив про пієтизм українського народа для своїх героїв — мучеників. Місце це повинноби стати певного рода національною святістю українського населення в Східній Галичині і повинноби бути окружене з його боку особлившою опікою. В кінці належалоби в катедральній церкві в Перемишлі вмурувати десь на видному місці памяткову таблицю в честь поляглих, а відкриття її повинноби відбутися з можливо найбільшим торжеством і при співучасти як найширших мас українського населення. — З другого же боку нехайби в цілій Галичині відбулись збірки, з яких дохід припавби в половині захистам для воєнних сиріт і „Рідній Школі“, бож коли як коли, але саме в ці роковини обі ці інституції повинні з боку українського громадянства найти як найщирійше поперте.

Не сумніваючись, що в Перемишлі хтось дасть почин до заснования комітету, який буде збирати жертви на двигненнє памятника в Пикуличах і на вимурованнє памяткової таблиці в тутешній церкві, складаю покищо в Редакції „Укр. Гол.“ на цю ціль 300 мп, з тим, що кождого дальшого місяця на цю ціль дам відповідну квоту.

Роман Гамчикевич.

Східна Галичина.

Французька і англійська преса останніми часами багато місця посвятила справі Сх. Галичини. Привід до цього дала знана ухвала Союзу Народів, замах Федака і галицька конскрипція. І так „L'Ere Nouvelle“ з 14/10 містить довшу телеграму зі Львова, в якій між иншими сказано таке: „Польські окупаційні власти у Сх. Галичині, бажаючи поставити держави антанти перед довершеним фактом, зарядили в тій країні конскрипцію, якої формулярі містять теж рубрику про політичну приналежність; ті власти примушують мешканців заявляти себе горожанами польської держави“. Далі в телеграмі говориться про опір українського населення і способи, яким змушується населеннє до конскрипції, про закриттє „Укр. Вістника“ і „Батьківщини“.

Та сама ґазета в числі з 13/10 простує вістки з польського джерела про львівський замах. Обох статей не можемо подати дослівно з огляду на цензуру.

„Le Rappel“ з 13/10 приносить довшу статтю теж про львівський замах, написану Французом, котрий по замаху вернув зі Сх. Галичини. Стаття дуже вірно подає політичний підклад замаху. Повторити її не можемо теж з огляду на цензуру

Анґлійський „Daily Telegraph“ з 4/10 приніс довгу статтю свого спеціяльного кореспондента в Женеві п. н. „Польща і Україна“. Стаття ділиться на три части, які мають такі наголовки: 1. „Тверде ярмо“, 2. „Режім твердої руки“. 3. „Віра в анґлійську справедливість“. Автор статті подає історію подій в Сх. Галичині від р. 1918 і кінчить її на конскрипції. Стаття теж нецензурна.

Плян куцої теріотиріяльної автономії в Сх. Галичині, який польські соціялісти хотіли предложити в соймі, викликав польські протести. Il. Kuryer доносить, що львівські Поляки зложили присягу на вічу, що не допустять до автономії, бо Українцям і без автономії живеться добре в Польщі. Видко, що в тих людей присяга без значіння, коли присягають в те, що самі не вірять. Як Дніпрового русла ніхто не в силі спинити, так ніхто не зможе спинити зусиль українського народу до осягнення повного, нічим необмеженого самоозначеннє.

По львівськім замаху.

Ревізії і арештування не устають. Іноді переведено докладну ревізію в палаті митр. Шептицького і у всіх забудованнях св. Юра у Львові Таку саму ревізію переведено в богатьох місцевостях Сх. Галичини, між иншими теж в монастирі оо. Василіян в Жовкві. Ревізії не дали ніякого результату. По переведеній ревізії у Дра Барана, його арештовано, але по кількох днях тюрми випущено на волю.

Польські ґазети переповнені всякими казками про Українців та про звязок львівського замаху з особою Василя Вишиваного, і проф. Михайла Грушевського, яких хорі польські редактори бачили „на власні очі“ у Львові. Дивне тільки це, що редактори не донесли про це поліції, яку безнастанно накликують на „hajdamaków“.

Алярмуючу вістку рознесли польські ґазети ві второк. У церкві св. Юра відкрито цілий інтернаціональний комуністичний конґрес якого провід мали розуміється „hajdamacy“. О 12. годині в полудне поліція окружила церкву, ввійшла до середини та арештувала кількадесять осіб. Найдено 26 кґ ковбаси, 3 копи яєць і т. п. комуністичну літературу. На сторожі мав стояти укр. священик.

Звіт свій закінчує „Kuryer codzienny“ заміткою, що Поляки все ще зя лагідно обходиться з нами, та що польський уряд не повинен довше спокійно приглядатися „bezczelnym“ поступкам митр. Шептицького. Чому якраз митр. Шептицького — це тайна.

Кілько в цій вістці правди — викаже будуччина. За „K. codzien.“

Еміґраційна психопатія.

Українська еміґраційна преса густо-часто переповнена полеміками а радше лайками, яких тло чисто особисте. Наше громадянство в краю з сумними почуваннями читало ці випари еміґраційної психопатії і збувало їх мовчанкою. Але останніми часами ті „полеміки“ перейшли вже границі, бо, кажемо впрость і вони компромітують уряд і еміґрацію в очах чужинців. Це, оч видно, не може бути байдужним для нашого громадянства і воно проти таких „полемік“ мусить рішучо застеречися.

Між Др. Павлом Лисяком а звісним публіцистом Др. Осипом Назаруком прийшло до чисто особистого спору, який опісля помішано з чисто принціпіяльними питаннями української політики і зачалась „полеміка“, для якої надужито навіть офіціяльний часопис Уряду, який очевидно читають з обовязку і чужинці. Шкода нам місця на переповіданнє цілої історії цего особистого спору і тому ми хочемо тільки подати до відома нашій еміґрації бажання громадянства в краю і сподіємося, що вона буде з тими бажаннями поважно числитися. Отже наше громадянство в краю однодушно бажає, щоби особисті лайки раз на завжди зникли з стовпців еміґраційної преси. Щож до виступів проти Уряду, то наші еміґранти зволять приняти отсе до відома: Кождий, хтоб він не був, що в теперішній тяжкій і переломовій хвилі намагається підкопати авторітет Уряду є в очах громадянства ординарним злочинцем. Хто має які особисті порахунки з Урядом чи особами, що в нім засідають, мусить їх відложити на пізніще. Це думка загалу в краю.

Всі, що читали статті обох полемістів, Др. Лисяка і Др. Назарука, прийшли до переконання, що Др. Лисяк тяжко прогрішився своїми атаками проти Уряду, але прогрішився і Др. Назарук своєю відповіддю. Тон єї надто особистий, прикрий, задерчистий і неполітичний. Кажемо отверто і щиро: Така стаття не повинна була знайти місця в офіціяльнім орґані. Бо чиж інтересне це для когось, чи Д. Лисяк родом з Угнови чи Гусакова, де кінчив ґімназію, чи він мав коли виклад

у „Січі“, чи оженився, чи холостяк, чи має шваґра у Відні, і т. д. — для громадянства важне тільки одно, що Др. Лисяк заатакував Уряд в переломовій хвилі і цего досить. І запевняємо Др. Назарука, що колиб його відповідь була обмежилась сконстатованнєм самого факту, зробилаби страшне вражіннє на громадянстві.

На тім кінчимо і висловлюємо надію, що наша еміґрація зрозумів теперішний настрій в краю і припинить лайки. Апелюємо теж до офіціяльних чинників, щоб постарались, аби офіціяльний орґан стояв здалека від того рода полємік.

Дописи.

З Бірчі пов. Добромиль. Довго спали бірчанські Українці сном блаженних і аж з весною цего року почали будитись. І так стараннєм місцевої інтеліґенції уладжено в Бірчі 2 концерти, перший в честь Шевченка, другий в честь Франка. Успіх був дуже красний, бо приніс до 40 тисячів доходу. Але не було у нас осередка, який єднавби всіх наших громадян і аж при кінци літа удалось нам виєднати затвердженнє статутів Читальні „Просвіти“, яку отворено 11. вересня. На жаль неосвічений народ мало горнеться до Читальні; деякі слабодухи налякані ще Талєргофами і Домбями, а деякі йдуть за лихим прикладом деяких бірчанських інтеліґентів, котрі до тепер в читальні не показались. Взагалі треба напятнувати ті одиниці з інтеліґенції, які помимо безнастанних просьб відчужуються від решти робітників на просвітно-орґанізаційнім полі.

Всеж таки робиться в Бірчі, що можна, і треба признати що цей просвітно-орґанізаційний рух поділав дещо і на сусідні села. В Липі стараннєм о Добрянського і учит. Кренти з Гор. Ліщави виставлено „Невольника“ а з доходу призначено 5000 м. на Рідну Школу. Орґанізаторам цеї вистави і членам аматорського кружка належиться щира подяка за гарний початок в культурній роботі. — *Свій.*

Марківці пов. Товмач. В нашім селі істнує Читальня „Просвіти“ від р. 1904. Перед війною вона розвивалася, була при ній крамниця і каса „Зоря“. Та все воно було так, що як трафилась рухлива одиниця, то і в Читальні був рух, а як такої одиниці забракло то і читальня виділа. На час війни читальня замерла і аж в марті р. 1918 стараннєм С. Василюка і С. Василишиного якось віджила але руху освітного було в ній мало. Аж літом 1918, коли повернув з війська інвалід Василь Василишин, Читальня і круж. „Сіл. Господаря“ виказала дуже хосенну роботу. В. Василишин дав кілька відчитів на просвітно-господарські теми. дано два концерти — словом життє просвітне поплило широким руслом. Громадяне радувались, Але з переворотом в листопаді 1918 все припинилось. А опісля настала власть тьми. Не стало у нас піоніра, нема кому керувати чайкою просвіти. Майно товариства. як також книжки десь у виділових порохи припадають, а члени нидіють без духової поживи. І нема такої щирої душі, яка би повела далі діло, що його розпочав Василишин. Нема нашого смільчака Василя — він десь Бог зна, куди блукає, або й не живе — і Чит. „Просвіти“ та кружок „С. Госп.“ спить. Парубки поза танцями не бачать світа. Старші коверзують або гонять за багацтвом — инші сидять тихо. Десь часом о. парох напімне в церкві, але його слова відбиваються як горох о стіну. Гай! гай! коби то Бог дав діждатися і побачити того, що любив просвіту і для неї жив. Але чи діждемось ми сивоволосі? Гай! гай! На що наша громада зійшла, аж сором перед сусідним селом Хомяківкою. Там вже відновлено Читальню а в нас нема кому. Гей браття, возміться за діло, бож преці за це ніхто не буде Вас переслідувати. Таж вже довкола нас відновлено читальні. Коли старий Виділ читальні не хоче чи не може повести діла, нехай скличе загальні збори, бо се його обовязок. — Бувший член.

Прим. Ред. На отсю допись звертаємо увагу станиславівського і товмацького громадянства. При тій нагоді дивує нас, чому місцевий парох разом з учителем не возьмуть справи в свої руки. Дописувач констатує, що слова пароха безуспішні. І не диво — нині треба працею дати приклад, самі слова не поможуть. Ця допись писана тяжкою рукою старшого селянина, як видно по стилю дуже очитаного. Є отже добрий матеріял до праці, лиш приводу нема.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Большевики мають знов клопіт з українськими повстанцями. Повстання на україні вибухли в ріжних околицях, орґанізовані самими селянами. Це доказ, що укр. селянство ніяк не може погодитись з большевицькою владою. Цікаве, що тепер почин всім народнім рухам дають самі селяне.

На Мадярщині відносини дуже напружені. Королеви Карлови IV не вдалося засісти на мадярськім престолі, бо уряд переляканий погрозами Чехів, Сербів і Румунів не впустив його до Будапешту, але полонив королівську пару і помістив в однім Монастирі. Фактом є, що Мадяри хочуть мати короля і коли Карлови не вдались його пляни, то тільки тому, що Чехи і Серби загрозили війною Мадярам і перевели мобілізацію. Очевидно, що цей поступок Чехів і Сербів противиться самоозначенню народів. Бо коли мадярський нарід бажає собі монарха, то це його внутрішна справа. Колиж сусіди противляться цему, то тим симим. тратують мадярську самостійність. Правда, Мадяри показались страшними гнобителями инших народів, але за це вже їх покарано. Не треба однак дратувати мадярської гордости національної, бо це є лиш завязком нової різні.

Як розвинуться далі події на Мадярщині і що станеться з Карлом, це годі нині предвидіти. Є поголоски, що його бажає помістити коаліція на якімсь відповіднім острові, але Мадяри противляться цему.

Німці чуються страшно покривджені тим, що їм ухвалою Союзу Народів відбирається поважну часть промислової области на Гор. Шлеску, але мабуть вирок Союзу Народів поки-що приймуть і вишлють своїх делеґатів, щоб переговорювати з Польщею в справі признаної їм части Шлеска. Бо треба знати, що на области Шлеска яка має припасти Польщі буде кондомініюм т. є. спільне пановання Німців і Поляків. А іменно мають там через 15 літ ходити німецькі гроші, телеґрафи і телефони мають остати в німецьких руках, а залізниці мають бути спільні. Буде це отже якийсь дивогляд. Як в тім краю погодяться Німці з Поляками не знати. Але більше як певне, що Шлеск буде причиною до нової війни.

Анґлія нарешті з власного удосвід переконалась що з Сов. Росією неможливі ніякі торговельні зносини. Англичанин п. Горн, що повернувся з Росії, висловився, що через голод та тактику крайніх большевицьких елементів, які волють витрачати золото на пропаганду, а не на оплачування товарів, торгівля зірвана. Давати Сов. Росії товари, це значить робити Сов. Уряду подарунки. — До таких же висновків прийшли й ті ріжні численні англійські комісії, що перебували в Росії й повернулись нині до Англії. — Союз заводчиків у Манчестері відмовив дати машнини для відновлення текстільної промисловости в Росії після того, як Сов. Уряд заявив, що він за машини не може заплатити.

Поляки заповзялись спольонізувати західню Білорусь. В костелах систематично ведеться польська пропаганда, казання виголошуються в польській мові, в духовних семинаріях наука йде тільки по польськи. Уряд. Білор. Нар. Респ. подав до Папи меморандум про ці утиски, і прохає його вчинити розказ, щоб казання в костелах виголошувано білоруською мовою, щоб додаткові служби й навчання були також білоруською мовою, та щоб в костелах не допускалось польської національної пропаганди.

Ірляндії теж не легко приходиться здобути собі самостійність. Президент Ірляндії Де Валєра годиться переговорювати з Анґлією лише іменем независимої Ірляндії. На повне відірвання не хоче знову пристати Анґлія. Вона мотивує це тим, що не моглаби спокійно жити з думкою, що під її боком щось робиться проти неї. Ходить їй рівнож о заховання своєї поваги у світі. Як ця квестія поладняється — не знати але надії на якесь порозуміння дуже малі.

Іспанці конче завзялися не випустити Марокка зі своїх кігтів. Та марокканські повстанці, що боряться за свою волю, на кождому кроці бють незадарних Іспанців. Виявилося навіть що іспанські офіцери продавали зброю повстанцям! І хоча Іспанці в останних часах віднесли деякі успіхи то всеж таки надія поневолити нарід що закоштував свободи дуже мала.

ВСЯЧИНА.

Памятайте, що від 1—7 падолиста тиждень „Рідної Школи“.

Минулої неділі перемиське громадянство пережило гарні хвилі на викладі рек. камян. універс. проф. Огієнка. Тема викладу була: „Вплив української культури на московську“. Шан. професор на протязі двох годин оглянув всі галузи науки і штуки, виказуючи цей вплив та попираючи поодинокі твердження фактами. Слухачи як зачаровані слухали цеї повчаючої лекції, виголошеної по ораторськи і найчистіщою укр. мовою. Радимо, щоб і инші наші міста звернулись до шан. професора з просьбою, щоби приїхав до них з тим самим викладом.

На Придніпрянщині всюди правиться тепер Служба Божа і инші богослуження в укр. мові. Як довідуємось і наші круги церковні (не вважаючи на нехіть станиславівського Владики) поважно надумуються над тою самою реформою в гр. кат. церкві. Побажатиб, щоб цю реформу переведено як найскорше.

Наші брати за океаном рівнож не сплять, на днях відбулося укр. віче у місті Рочестері в справі поладнання приналежности Сх. Галичини. Промовляв Др Мишуґа та виказав важке положення Укр. у Сх. Гал. Збори ухвалили вислати домагання до правительства Зед. Держав, щоби воно подало поміч галицьким Українцям. Саля була заповнена по береги. По вічу закуплено квітків Національної Оборони на суму 3500 долярів. — „Америка“ українська ґазета що виходить у Філядельфії помістила вірш у формі укр. думи в якому представлене наше положення та зазив допомагати урядови ЗУНР-и доляровою позичкою.

На пресовий фонд „Укр. Гол.“ надіслали: Л. Ч. Обертин 500 м, о. дек. Гриневецький Смолин 500 м, рад. Куник 1.0 м, Захарій Сена в Новосілці 200 м і кличе Івана Кугму, Івана і Василя Загородного, Василя Антимиса, Павла Пюрка і Семка Кузика, господарів в Новосілці — всіх по 200 м. — *Через Адм. „Укр. Гол.“ надіслали*: На „Рідну Школу“: А. Ч. Обертин 1000 м, рад. Куник 100 м, на памятник в Пикуличах (гляди статтю!) радн. Гамчикевич 300 м, проф. Ґреголинський 300 м.

На Рідну Школу зложили від 18/10—22/10 с. р. Ділай Волод. 500; Руска Щадниця в Перем. (за р. 1918, 1919, 1920) 5536; Божейко Іл. (з VIII. в. на руки пр. Котецького) 400; VI. а. 1065; Комісія при іспр. зр. VIII. в. — непобрані такси 2200; Козій Іван 400; Макар Олекса 500; Мацьків М. 500; VI. а. 1150; Va 1045; Просв. кр. жін. семінара (з представ.) 10000; Пащак М. 100; Заточенці з Р. 3250; Хробак Іван (Неґрабка) 5000; Ученики ґімн. III. в 1051; I в 1135; Питомці „Деш. Кухні“ .000; Учит. Збір семін. (додат.) 1600.

Нові книжки.

„Основи теорії музики“ уложив Іван Левицький професор музики і співу при укр. державнім семинарі у Львові, автор недавно виданої книжки п. з. *„Нарис історії музики“*. Давно давався відчувати в науці музики брак українського теоретичного підручника, який в короткий а приступний спосіб подав би це все, що молодіж в пересічнім віці і о пересічнім степени технічного образовання повинна знати. Сьому бракови зарадив проф. Левицький, який ясно а коротко написав в 16. розділах загальні основи теорії музики. Книжка ця, скромна що до форми, богата що до змісту, з певностию сповнить свою задачу і знайдеся не лише в руках молодіжі, яка вчиться музики, але і у як найширшого загалу, в цілі загального музичного образовання, на взір инших, під тим зглядом висше від нас стоячих народів — *С. Надраґа.*

„ПО ДРУГІМ СВІТІ“, поема в 3 частинах з ілюстраціями.

Сю книжку написав для народа С. Камянець, на взір „Божественної Комедії“ Данта, де опусуються дуже цікаво муки грішників у пеклі, та щасливе життя душ у раю. Книжка дуже поучаюча і повинна знаходитись у кождій читальні, у кождій християнській хаті. Ціна 1 книжки з почтою 200 марок. Замовляти у видавництві **„Русалка“ Львів, Куркова 0.** —

Памятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“!

Дня 1. падолиста відбулося в перемиській катедрі поминальне богослуження в честь наших поляглих героїв. Святочний настрій підніс іще прегарний спів хору „Бояна“. Здається не було жадного Українця, на якогоб не зробило це свято глубокого враження. По богослуженні ученики укр. ґімназії перейшли через місто чвірками до ґімназії. Тут на велике розчарування велено їм розійтися, щоб своїм поступуванням не викликати реакції зі сторони власти. —

За що? В послідній хвилі довідуємося, що поліція арештувала проф. ґімн. Е. Любовича невтомимого орґанізатора спортових кружків серед нашої молоді. Арештовано рівнож бувшого провідника перемиських пластунів уч. VIII. кл. І. Соболя.

НАДІСЛАНЕ.

Укр. прив. ґімназії, що потребують знаменито кваліфікованого учителя до природи, зволять звернутися до нашої Редакції.

Кандидати духовного стану перем. епархії II р. мають явитися в духовн. семинарії в Перемишлі 16. падолиста. — Додатковий речинець іспиту з предметів I р. визначується на 15. падолиста. — *З Ректорату дух. сем. в Перемишлі.* 152—1—1

Виказ грошевих жертв на будову дому „Просвіти“ в Любачеві. Зложили в марках. Волод, Мадич Олешічім 1000; Іван Лиеак Башня 500; о. Макар Олешичі 200; м. В. Лапічак Суховоля 100; о. Ом. Котис Бігалі 500; о. С. Коритко Щутків 300; о. А. Козенко, Підемщина 500; Василь Даіковський, Даянів 2000; Василь Кошла, Дахнів 1000; Анна Машлянка Дахнів 500; Іван Кунець, Дахнів 1000; Онуфрій Жук, Дахнів 1000; Др. І. Полохайло, Любачів 1000; о. Іван Посікора, Брусно 1000; о. А. Козенко, Підемщина 500; Онуфрій Пекар, Дахнів 1000; Микола Журавець, Опака 1000; Стефан Зеліско, Щутків 1000; Стефан Кондра, Синявка 200; Гмитро Сухий, Бігалі 500; Др. С. Ардан, Любачів 1000; о. Ю. Черкавеький Дахнів 1000; Евфгемія Лаврівська, Любачів 1000; Гр. Лебезович, Башня 2000; Теовор Кульчицький, Молодів 1000; Катерина Трембіцька, Любачів 500; Григорій Шибра Дахнів 1000; Евген Марчак, Гірче 1000; Іван Періжок Дахнів 1000; Марія Круцькова, Липовець 1000; о. С. Крупа, Жапалів 1000; Олена Тучабська, Коровиця 1000; Березовський Синявка 1000; о. В. Гучко, Радруж 1000; о. А. Чичилович, Любачів 1000; Микола Мельник, Коровиця 1000; Андрій Кішка, Дахнів 1000: Тимотей Козирський, Щутків 1000; Анна Сидор, Любачів 100. — **разом 35. 400 мк.**

Виказ безпроцентових позичок на будову дому „Просвіти“ в Любачеві: Іван Лисяк, Любачів 1000; Василь Михальчишин, Любачів 1000; Дмитро Правець, Любачів 1000; Іван Бішко, Любачів 1000; Андрій Кашуба 1000; Михайло Пініга, Дахнів 1000; Іван Огризло, Олешичі 1000; Петро Симко, Дахнів 1000; Анна Машлянка 500; о. В. Чернецький, Диків 1000; Андрій Бошко, Диків 1000; Андрій Задорожний, Дахнів 1000; Іван Червінський, Любачів 1000; Стефан Качковський, Старе село 1000; Антін Лісковацький, Борова гора 1000; Дмитро Василькевич 1000; Теодора Луцейкова, Футори 1000; Микола Назаревич 1000; Стефанія Назаревичівна 1000, обоє з Щуткова; Володомир Сайкевич 1000; Катерина Кохаликівна, Олешичі 1000; Марія Козіївна, Борова гора 1000; А. Колодкевич 1000; Іван Гуль, Диків 1000; Микола Стахняк, Любачів 1000; Анрій Калічанський, Любачів 1000; Юрко Кіндрат, Любачів 1000; Стефан Плос, Любачів 1000; Марія Куньо, Любачів 1000; — разом 28.500 м.

Всіх Всч. О. О., які 20. жовтня сего року в Перемишлі обходили 40-літний ювілей свого Священства, сердечно поздоровляю а заразом перепрашаю, що я задля довго тріваючої недуги не міг на згадане торжество між ними явитися. Просім Господа, щоби нам позволив діждати 50 літного ювілею.
о. Др. Іван Ґрабельський, ювілят.

Прошу шан. Дрогобичан, знаючих адресу п. Присяжника Назара, подати її в ред. „Укр. Голосу“ від „Довбня“. 1—1

Важне для Духовенства!
Зроблю взглядно відновлю на передвоєнних матеріялах іконостас, престоли, кивот або инші церковні предмети, за будівельний матеріял деревляний. — *Дмитр Стащишин різьбор, Львів, Петра Скарги 5,* 1—2

Шукаю солідного інструктора до двох хлопців з І. і II. кл. ґімн. і одної дівчинки з І. кл. народ. Зголошення з умовами: *о. Іван Грабець, парох у Висоцьку вижнім пп. Бориня коло Турки н/С.*

„Господарський Календар“ на 1922
Дуже багатий змістом і найдешевший зі всіх календарів.
Ціна 1 пр. 150 м з почтою 175 мп. — Для відпродавців 20% рабату. Запас вже не великий. Адрес для замовлень:
Гр. Ганулин, Львів, Нурікова 10.

Український Будівельний Союз

Львів, вул. Осколінських 6. (Адреа для телеґрам „УБУС“ Львів.)

ОДИНОКЕ ФАХОВЕ СТОВАРИШЕНКЯ

інжінерів, архітектів, будівельних майстрів, теслярів, монтерів, механіків, слюсарів і т. д.,

будує: млини, тартаки, цегольні, вапнярки, прядільні, церкви, доми, камяниці і т. д.

продає: вапно, цемент, цеглу, дошки, мотори, бляху, дахівку, залізо, машини ітд.

Проекта, Гіляни, Кошториси.

Прийму сейчас лекцію. Зголошення з услівями: *Сидорович правник, Козьова „Скільщина.“* 1—1

Хто знавби що про **Василя Муранця з Тишиці,** повіт Сокаль, котрий був на підводі при харчевім ободі IX. брг. Уга, нехай ласкаво дасть знат на адресу: Дмитро Муранець, Тишниця, поч. Добротвір. 150—1—1

Річний приготовчий курс до семинарійної матури отвирає Головна Управа Українського Педаґоґічного Товариства з днем **3-го падолиста с. р.** в будинку шкіл ім. Т. ШЕВЧЕНКА, при вул. Мохнацького ч. 12. в пополудневих годинах. Приняті на цей курс будуть виключно ті, що при вписі **докажуть,** що скінчили з корисним вислідом **низшу ґімназію** або **один рік учительської** семинарії. Вписи приймає канцелярія Українського Педаґоґічного Тов-а від 25. с. м. від 12—2 г. При вписі предложити метрику і шкільні свідоцтва. Місячна оплата буде виносити на разі 200 Мп., вписове 200 Мп. — 1—2

Безженний священник потребує хлопця-дяка з іспитом. Мешкання, харч і платня після умови. Зголошуватись сейчас: Парохіяльний уряд в Рихвальді п. Ропиця руська ad Gorlice. 2—2

До заміни **парохія Ванівка** Коросняньского деканату (нафтові терени). Інформації подасть *Парохіяльний уряд в Ванівці п. Węglówka ad Krosno.*

Потрібна інтеліґентна, середного віку женщина до заряду дому і господарства у вдівця-священика. Зголошення можливо з рекомендаціями слати до *Парохіяльного уряду в Кропильниках п. Ляшки завязані.* 2—2

Повітова Кооператива „Сільський Господар“ в Копичинцях уряджує одномісячний кооперативний курс для підготовлення кандидатів в ціли провадження сільських спілок. Курс розпічнеся 5. листопада ц. р. — Оплата за курс виносить 2000 мп. 142—2—2

Др. Володимир Загайкевич
веде свою канцелярію **при вул. Костюшка, в домі Міщанської Каси І. поверх.**

Окуліст (лікар очей)
Др. Михайло Кое
приймає хорих на очи при вул. Міцкевича (в будинку почтовім).

Адвокат оборонець в карних справах
Др. РОМАН СЕКЕЛА
веде канцелярію в Перемишлі при вул. **Фредри ч. 6. партер.**
Дорога веде до латинської Катедри

Дентистичний (зубний) заклад
Дра Степана Дмоховського
ул. Залізнича (Колієва) ч. 1.
приймає від 9—12 і 3—6.

Д. Кравт **дентист-техник, — заприсяжений знавець судовий**
в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по умірковавних цінах

Канцелярія адвокатів
Дра ВІЗЛЯ і Дра ФРІМА
оборонців в карних і військових справах
в Перемишлі вул. Міцкевича 2.

УЧИТЕЛЬКА **без посади** шукає лекції населі або в місті. Зголошення в редакції „Укр. Голосу“ під *„Учителька“* 2—2

Regenerateur Машевського
одиноке добре средство проти сивіння волосся приготоване з найліпших передвоєнних середників. Можна набути тільки **в аптиці і дроґерії під „Звіздою“ вул. Францішканська 24**

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ,
ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 3.
Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з винятком неділь і українських свят в урядових годинах і опроцентовує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Щадниці“ мають пупілярну обезпеку). — Уділює позички ґіпотечні, векслеві і на підклад цінних паперів.

Важне для Американців і для Господарів!
Господарі, коли хочете заощадити праці при відбудові, удайтеся до
Союза Промислово-торговельного
спілки з огр. порукою
при вул. Дворськ го ч. 52 в Перемишлі,
котрий виконує комплетні доми по бажанням і даром уділяє інформацій. Устні запити тільки в пятницю між год. 10—1.
О численні замовлення просить 151—1—1
Союз Промислово-торговельний.

„МЕЛЬМА“

СПІЛКА ТОРГОВЕЛЬНО-ПРОМИСЛОВА, ДЛЯ ТОРГОВЛІ ЗІ СХОДОМ
СПІЛКА З ОБМ. ПОР. ЛЬВІВ, — — — — — — — — — — ВУЛ. ЗИБЛІКЕВИЧА 24. І. ПОВ.
Експозитура Перемишль
вул. Костюшка 3. І. пов. 124-1-3.
Провадить: **І. Відділ насінно-збіжевий;**
купує і продає сіно прасоване і селому.
II. Відділ будівельний і опаловий:
Дерево материялове, цегла, дахівка, етерніт, папа дахова, ґонти, бляха цинкова, поцинкована, чорна, мідяна, цемент, ґіпс, вапно, тростина, уголь, кокс, торф.
III. Відділ штучних навозів:
Суперфосфат, каініт, томасина, „успулюм“ і т. п.
IV. Відділ машин рільничих, промислових і технічних:
Уряджения горалень, млинів, цеголень, тартаків, сушарень до експльоатації торфу, льокомобілі, жнинарки, косарки, молотільні, мотори, кирати, млинки, січкарні, трієри, плуги, борони, сівачки, машини молочарські, коси і серпи.
V. Відділ стаpів:
Бензина, олива і т. п.

Одиноке Українське парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.
Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз купців за властителів куплених ними ґрунтів. Має урядове уповажнення до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

Передплачуйте! **Читайте!**
Кождий має передплатити в ітакій спосіб підтримати

„Визволення“

громадсько-політичний, економічний та літературний, ілюстрований двотижневник
єдиний загально-український орґан
Виходить під начальною редакцією Евг. Архипенка.
Поодиноке число **90** Мп. На місяць **180** Мп. з пересил. — **Львів, Ринок ч. 10.**

„ВІДБУДОВА“ **промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою —** ЛЬВІВ, Словацького ч. 14.
доставляє: ремісничі знаряди, рільничі машини, знаряди і насіння, кінські підкови, цвяхи, січкарні, кухонне начиння, сокири, пилки, ваги, оси до возів, коси й серпи — — — — плуги, цемент, папу і дахівку. — — — — — — — —
Має власний ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП — при вул. Трибунальській ч. 1. —

За редакцію відвічає: Др. Володимир Загайкевич.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.